

جوانان، دغدغه ها و خطرها

<"xml encoding="UTF-8?">

جوان و تهاجم فرهنگی

فرهنگ ملی ایران، برخاسته از ارزش های مذهبی است و مذهب، جزو جدایی ناپذیر هویت مردم ایران به شمار می رود. دشمنان انقلاب و اسلام برای دست یابی به هدف های خود، تهاجمی گسترده را برضد فرهنگ و هویت ما برنامه ریزی و از آن پشتیبانی می کنند. از آن جا که جوانان، گسترده ترین قشر اثرگذار در شکوفایی آینده نظام هستند، در مسئله تهاجم فرهنگی نیز بیشتر از دیگر گروه ها هدف قرار می گیرند.

فرهنگ، یکی از مهم ترین معیارهای پیشرفت و پویایی تمدن است که هنجارهای اجتماعی و نظام ارزشی جامعه براساس آن شکل می گیرد. امروزه تهاجم به فرهنگ، یکی از رایج ترین و مطمئن ترین نوع تهاجم برای دست یابی به هدف های استعماری است. با تغییر یافتن فرهنگ مردم پس از نفوذ اندیشه بیگانه، کشور مهاجم، بدون درگیری نظامی به هدف خود می رسد. تهاجم فرهنگی را می توان جنگ برای به تسخیر درآوردن افکار انسان ها دانست که البته گاهی به سبب شدت این تسخیر، در ظاهر زندگی آدمیان نیز نمود می یابد. معمولاً تهاجم فرهنگی، به اندازه ای دقیق برنامه ریزی می شود که افراد جامعه متوجه آن نمی شوند و با خوش بینی و اعتماد، دگرگونی های فرهنگی را لازمه رشد و تحرک فرهنگ و به عبارت دیگر، «زایش فرهنگی» می نامند. بنابراین، یکی از عوامل مهم موفقیت در مبارزه با تهاجم فرهنگی، شناخت جریان تهاجم، شیوه های تهاجم، گونه های تهاجم و راه های مبارزه با تهاجم است.

پیام متن:

1. هدف اصلی دشمنان از تهاجم فرهنگی، جوانان هستند.
2. پی بردن به تهاجم فرهنگی، گاهی بسیار دشوار است و تنها با هشیاری و درایت می توان از زیان های آن در امان ماند.
3. بهترین عاملی که استعمارگران در اثر آن بر کشورهای دیگر سلطه پیدا می کنند، عامل تهاجم فرهنگی است.

جوان و هویت دینی

هر انسانی، شخصیت منحصر به فردی دارد که هویت دینی، بخشی از آن است. هویت دینی، لازمه زندگی هر انسانی است؛ زیرا گرایش به پرستش، از نیازهای فطری اوست. آدمی مستقل از هرگونه یادگیری، گرایش به پرستش و بندگی خدا را همواره در خویش احساس می کند. هویت دینی، رابطه میان آدمی و دین را تبیین می کند که نتیجه آن، احساس تعهد در قبال ارزش ها و باورهای آن مکتب است. برخی از صاحب نظران، تعهد را سنگ بنای هویت دینی می دانند. از سویی دیگر، اختلال در هویت دینی سبب می شود که فرد، نه بتواند ارزش های دینی خود را ارزیابی کند و نه صاحب ارزش هایی شود که با کمک آنها، آگاهانه برای سرنوشت خویش برنامه ریزی کند. تخریب نظام ارزشی دینی، سبب می شود بسیاری از افراد دچار بحران هویت دینی شوند و گاه در پی یافتن هویت منفی و عمل برخلاف سفارش بزرگان دین برآیند. بسیاری از ناهنجاری های رفتاری جوانان و نوجوانان

را می توان برخاسته از چنین پدیده زیان بار اجتماعی دانست. این در حالی است که دین و معنویت، بزرگ ترین مانع جرم و جنایت هستند و ضمانت اجرایی بالایی دارند. بی رغبتی به دنیا، مردم داری، فروتنی، بلندهمتی و ساده زیستی، از شاخص های هویت دینی هستند و با از دست دادن چنین ویژگی هایی، به زمینه سازی جرم و کج روی کمک خواهیم کرد.

پیام متن:

1. شکل گیری هویت دینی در جوان، تعهد او را در برابر ارزش های دینی تضمین می کند و او را از بسیاری رفتارهای ناسازگارانه و لغزش ها در امان می دارد.
2. ریشه بسیاری از ناهنجاری های رفتاری جوانان و نوجوانان را باید در بحران هویت دینی آنان جستجو کرد.

جوان و در ربودن فرصت جوانی

شایسته است که جوان با برنامه ریزی دقیق و حساب شده، ارزش فرصت های دوران جوانی را بداند و از نتایج سودمند آن در روزهای پس از جوانی بهره ببرد. دانشمندان بزرگ، بیشترین موفقیت خود را مرهون قدردانی روزگار جوانی خود می دانند. انسان های موفق، از هر فرصتی برای کسب تجربه و اندوختن دانش های ارزش مند در دوران طلایی جوانی سود می جویند تا در میان سالی، ثمره دوراندیشی خود را به نیکی دریابند. توان جوانی، برای همیشه با آدمی نخواهد ماند و ستاره زیبا جوانی، روزی افول خواهد کرد. در این میان، تنها کسانی در میان سالی و پیری، کمترین حسرت را خواهند خورد که از روزهای مستعد جوانی، بیشترین بهره را برده باشند. به تعبیر دل نشین نظامی گنجه ای:

تا جوانی و تن درستی هست / آید اسباب هر مراد به دست
تو که سرسبزی جهان داری / ره کنون رو که پای آن داری

پیام متن:

فرصت جوانی، تکرار نمی شود. پس باید بیشترین استفاده را از آن برد.

جوان و کار

یکی از معضلات مهم سرزمین ما، بی کاری جوانان است. بی کاری می تواند زمینه ساز انحراف ها و لغزش های فراوانی برای جوانان باشد. در نتیجه، سرمایه جوانی را از کف شان برباید و آنها را به ورشکستگی روحی و روانی دچار سازد.

خانواده هایی که جوانشان بی کار است، همواره شاهد نگرانی های روحی و معنوی فرزندشان هستند و خود نیز در این میان، رنج فراوان می برند. بدین ترتیب، جوان، خود را سر بار خانواده می داند و اعتماد به نفس خود را از دست می دهد. هرچند دولت مردان بارها وعده کارآفرینی را به جوانان داده اند، چندان در کار خود موفق نبودند و گاه کارآفرینی آنان، پاسخ گوی تعداد بی کاران نیست. همچنین برخی شغل های مناسب مردان، در اختیار زنان

قرار گرفته و در بسیاری از نهادهای دولتی و غیردولتی، درصد بالایی از مشاغل به بانوان واگذار شده است. این مسئله نه تنها تعداد مردان بی کار را افزایش و در نتیجه، آمار ازدواج را کاهش می دهد، بلکه چه بسا محیط جامعه بر اثر حضور غیرمتعارف و بیش از اندازه بانوان، کم کم به سوی ناهنجاری های اخلاقی کشیده می شود. گرچه با اشتغال بانوان، مخالفتی نیست، اما بهتر است زنان نیز در مکان های مختلف، متناسب با شخصیت خود و هماهنگ با شرایط فیزیکی و روانی خویش به کار گمارده شوند.

پیام متن:

از عوامل ایجاد معنویت در جوانان و از شیوه های حفظ آنان از لغزش ها، توجه جدی به کار آنان است.

جوان و خطر اعتیاد به نوشابه های الکلی

یکی از خطرهایی که جوان را تهدید می کند، روی آوردن او به مشروبات الکلی است. متأسفانه در بعضی از عروسی ها، به غلط مرسوم شده است که برای میهمانان شرکت کننده، شراب تهیه می کنند. این در حالی است که از نظر دین مقدس اسلام، نوشیدن شراب حرام است و خداوند در قرآن کریم نیز می فرماید:

ای کسانی که ایمان آورده اید، شراب، قمار، بت ها و آلام [نوعی بخت آزمایی]، پلید و از عمل شیطان است. از آنها دوری کنید تا رستگار شوید. شیطان می خواهد به وسیله شراب و قمار، میان شما دشمنی و کینه ایجاد کند و شما را از یاد خداوند و نماز بازدارد.

در برخی روایت های امامان معصوم علیهم السلام نیز شدیدترین نکوهش ها از شراب خوار شده است. فرد شراب خوار افزون بر وارد ساختن آسیب های جسمی و روانی بسیاری بر خود، پیکر اجتماع را نیز دست خوش زیان های جبران ناپذیر می سازد. امروزه با پیشرفت های علم پزشکی، آثار نابودکننده شراب خواری بیش از پیش به اثبات رسیده است.

پزشکان بسیاری بر این باورند که نوشابه های الکلی، پس از مصرف، به سرعت جذب خون می شوند و خون در مسیر خود، مغز را بی نصیب نمی گذارد و در نتیجه، عمل سلسله اعصاب رو به ضعف می رود و انسان کنترل نفس خود را (کنترل نفسی که منشأ شرم و حیا و مانع پیدایش اعمال زشت در انسان است) از دست می دهد. به عبارت دیگر، الکل، عالی ترین اعمال مغزی؛ یعنی اعمال کنترلی آن را فلج می کند. جنایات جنسی، آدم کشی، ضرب و جرح، دزدی و ولگردی، در بسیاری از موارد، در پی نوشیدن نوشابه های الکلی رخ می دهد. الکل، شرم و حیا را از مصرف کننده آن می گیرد، پرده عفت او را از هم می درد و شخص را از تمام قید و بندهای اجتماعی، مذهبی و اخلاقی، آزاد و ندای وجدان او را خفه می کند.

پیام متن:

نوشیدن شراب، حیا را از انسان می گیرد و او را به سوی انواع جنایت ها می کشاند، بنابراین، بر جوانان است که در این باره بسیار مراقب باشند.

جوان و اعتیاد به مواد مخدر

مواد مخدر، سرکوب گر استعداد های جسمی و روحی انسان است. با روی آوردن به اعتیاد، شرافت، ثروت، شخصیت و دین آدمی رو به تباهی می گذارد و معتاد از این ره گذر، هرگونه خلاف و ناهنجاری اخلاقی و اجتماعی

را مرتکب می شود.

آیا به راستی پسندیده است انسانی که خداوند، او را جانشین خود در زمین قرار داده است و فرشتگان الهی مأمور سجده او شده اند، تن به خواری دهد و از مقام الهی خودش نزول کند و برای رسیدن به خوشی موقت و بی فایده، این گونه به سوی هر کس دست نیاز دراز کند؟ بی گمان، آن که در مقام جانشینی خداوند قرار گرفته است، توانا تر از آن است که در دام اعتیاد افتد و با از دست دادن آن مقام والا، به موجودی بدون هویت و اعتبار تبدیل شود. ناگفته نماند که: برای حفظ هویت دینی و سلامت جوانان، باید به طور ریشه ای اقدام کرد. کارآفرینی برای جوانان، بها دادن به آنها در امور گوناگون، ایجاد فضاهای متنوع تفریحی و ورزشی فراهم آوردن تسهیلات لازم برای تحصیل و ازدواج، از مهم ترین وظایف اساسی دولت و اجتماع در سالم نگه داشتن جوانان از اعتیاد به مواد مخدر است.

پیام متن:

1. مواد مخدر، سلامت جسم و روح جوان را از وی می گیرد.
2. برای مبارزه با انواع ناهنجاری مانند مواد مخدر، باید به طور ریشه ای اقدام کرد، از جمله: کارآفرینی برای جوانان و شرکت دادن آنها در امور مختلف مملکتی.

جوان، دوستی پسر و دختر

در بیشتر ادیان و اقوام، ارتباط آزاد میان زن و مرد بیگانه، کم و بیش امری نابهنجار و نامتعارف به شمار می آید. از اقوام باستانی گرفته تا ادیان گوناگون و جوامع بشری امروزی، غیر از فرهنگ منحرف غرب، هر کدام قوانین و ضوابطی را برای ارتباط میان زن و مرد غریبه در نظر می گیرند و همکاری و ارتباط خارج از آن ضوابط را ممنوع می دانند. آموزه های اصولی دین مبین اسلام که کامل ترین و جامع ترین دین است، در این زمینه از همه مکتب ها و دین ها، دقیق تر و حساس تر است. برقراری ارتباط ناشایست با جنس مخالف، فسادآور است. ازاین رو، اسلام چنین ارتباطی را جایز نمی داند و فرهنگ و عرف جامعه اسلامی نیز برقراری هرگونه ارتباط میان دختر و پسر را تنها با ضوابط دینی و اجرای عقد شرعی مجاز می شمارد.

بنابراین، همه کردارهای دختر و پسر که خارج از محدوده دستور شرع مقدس اسلام باشد، در عرف جامعه نیز پذیرفته نیست. اصولاً بیشتر دوستی های میان دختر و پسر، سرانجام خوشی ندارد و آنان را به خوشبختی گم شده شان نمی رساند. همچنین از آن جا که بسیاری از این دوستی ها به ازدواج ختم نمی شود، ای بسا که ازدواج آینده آنان با فردی دیگر، با گرفتاری های جدی روبه رو شود؛ زیرا دل بستگی آنان به یکدیگر به سادگی از میان نمی رود و در نتیجه، سبب دل سردی در روابط زناشویی شان می شود. از جمله پی آمدهای منفی ارتباط نادرست با جنس مخالف، کشیده شدن به باندهای فساد، اعتیاد، دزدی، جنایت و فرار دختران است.

پیام متن:

1. دوستی پسر و دختر، نه در شرع پذیرفته است و نه در عرف.
2. دوستی پسر و دختر اگر به ازدواج ختم نشود، ممکن است به روابط زناشویی آینده آنان با دیگران، آسیب جدی وارد کند.

جوان و هم نشینی با دوستان

هم نشینی با دوستان سالم و باایمان، به رشد شخصیت اجتماعی و ارزش های اخلاقی و معنوی جوان کمک می کند. گزینش دوستان شایسته، بهترین ابزار موفقیت جوان است. دوستی با افراد پست و منحرف، زمینه های سقوط جوان را فراهم می آورد. خداوند در آیه ای از قرآن کریم، فرجام حسرت آور کسی را که در دنیا با دوستان منحرف و پلید هم نشین بود و به واسطه آنان، خود را به گناه آلوده است، چنین توصیف می کند که می گوید: «وای بر من، ای کاش فلان شخص را دوست و رفیق خود نگرفته بودم».

هم نشینی با افراد فاسد، ویرانگر روح و روان آدمی است. گاهی برای شناخت شخصیت انسان، از نوع رفیق و هم نشین فرد سراغ می گیرند و این، نشان دهنده تأثیر مهم و عمیق دوست در شکل گیری منش و هویت انسان است. هم نشینی با بدان، روح را تاریک و قوه تشخیص را ضعیف و زشتی کردار و اخلاق را از دیده ها پنهان می کند. حال آنکه هم نشینی با نیکان، از اثرگذارترین ابزارها در تربیت دینی و پرورش فضیلت های اخلاقی جوان است. بر این اساس، یکی از مهم ترین و حیاتی ترین مسائل دوران جوانی، انتخاب دوست است، به گونه ای که با دقت نداشتن در این زمینه، تربیت سالم و رو به رشد را نمی توان از جوان انتظار داشت.

پیام متن:

دلا نزد کسی بنشین که او از دل خبر دارد / به زیر آن درختی رو که او گل های تر دارد
در این بازار عطاران مرو هر سو چو بی کاران / به دکان کسی بنشین که در دکان شکر دارد
ترازوگر نداری پس تو را زو ره زند هر کس / یکی قلبی بیاراید، تو پنداری که زر دارد
به هر دیگی که می جوشد میاور کاسه و منشین / که هر دیگی که می جوشد، درون چیز دگر دارد

مولانا